

เรื่อง

การใช้แรงงานของบริษัทต่างชาติในประเทศไทย

โดย

นายเชาวฤทธิ์ ตันตีสักดิ์

ผู้ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

(นักวิชาการแรงงาน 9 ชช)

ตำแหน่งเลขที่ 6

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

กระทรวงแรงงาน

1 12.05.6
ข741ท
2547
ณ.2

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน

09091

การใช้แรงงานของบริษัท

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้แรงงานของบริษัทต่างชาติในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพการจ้างและสภาพการทำงานในบริษัทต่างชาติ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการแรงงาน ความปลอดภัยในการทำงาน แรงงานสัมพันธ์ รวมทั้งทัศนคติและแรงจูงใจในการทำงานของลูกจ้างในบริษัทต่างชาติ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับในกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานรวมทั้งผู้สนใจโดยทั่วไปที่จะได้นำไปศึกษาและพิจารณาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป

การเข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจในประเทศไทยของบริษัทต่างชาติ ได้เกิดขึ้นติดต่อกันนานมาแล้วและในปัจจุบันประเทศไทยมีนโยบายในการส่งเสริมการลงทุนโดยให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ เพื่อจูงใจให้ต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทย สำหรับประโยชน์สำคัญที่ประเทศไทยจะได้รับคือ มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นในประเทศเป็นจำนวนมากและรัฐบาลมีรายได้จากภาษีอากรเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการเข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจของบริษัทต่างชาติได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมภายในประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในส่วนของลูกจ้างต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตดั้งเดิมของตนจากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง จากสังคมเกษตรสู่สังคมอุตสาหกรรม เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านบวกและในด้านลบกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตามในภาพรวมคนส่วนใหญ่มักจะมีทัศนคติต่อการได้เข้าทำงานในบริษัทต่างชาติโดยเห็นว่ามีสภาพการจ้างและสภาพการทำงานที่ดีกว่าสถานประกอบกิจการโดยทั่วไป แต่ที่ผ่านมาก็มีบริษัทต่างชาติหลายบริษัทได้สร้างปัญหาด้านแรงงานให้แก่ลูกจ้างของตนอย่างมากโดยการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายแรงงานหลายประการเช่น การเลิกจ้างโดยไม่จ่ายค่าชดเชย ปัญหาที่รุนแรงที่สุดก็คือเมื่อนายจ้างต่างชาติประสบปัญหาทางธุรกิจจะแก้ปัญหาด้วยการปิดกิจการหลบหนีออกนอกประเทศโดยไม่จ่ายค่าจ้าง ค่าชดเชยให้แก่

ลูกจ้างสร้างปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง รวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมของประเทศ

ผู้ขอรับการประเมินได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวสรุปได้ว่า กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานต้องเร่งดำเนินการทุกรูปแบบเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้นายจ้างทุกแห่งรวมทั้งนายจ้างบริษัทต่างชาติตลอดจนลูกจ้างทุกคนได้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความตระหนักที่จะปฏิบัติให้ถูกต้องตามสิทธิและหน้าที่ของตนอย่าง ถูกต้อง ครบถ้วน นอกจากนี้กรมฯ จะต้องสอดส่องและกำกับดูแลให้นายจ้างทุกแห่งมีการปฏิบัติตามหน้าที่ของตนอย่างจริงจัง ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือต้องเร่งดำเนินการส่งเสริมระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ดีในสถานประกอบการทุกแห่ง โดยใช้ระบบทวิภาคีที่เข้มแข็งและมีคุณภาพเป็นเครื่องมือในการเข้าไปส่งเสริม รวมทั้งต้องเร่งดำเนินการให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่สำหรับนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานตามอำนาจหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่พึงพอใจของนายจ้างลูกจ้างตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายยิ่งขึ้น สุดท้ายเพื่อให้การป้องกันปัญหาด้านแรงงานในสถานประกอบการทุกแห่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด กรมฯต้องเร่งดำเนินการสร้างระบบสัญญาณเตือนภัยเกี่ยวกับปัญหาแรงงานที่อาจจะเกิดขึ้นในสถานประกอบการกลุ่มเสี่ยงทุกแห่ง ทุกประเภทกิจการโดยมีการประสานการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมทั้งอาสาสมัครภาคประชาชน

คำนำ

บริษัทต่างชาติจำนวนมากได้เข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจด้านต่างๆ ในประเทศไทย ติดต่อกันนานมาแล้ว และแม้ว่าบริษัทต่างชาติเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีมาตรฐานในการจ้างงาน อย่างถูกต้องตามเงื่อนไขที่กฎหมายแรงงานกำหนดไว้ก็ตาม แต่ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา จะมีเหตุการณ์ปรากฏอยู่เสมอว่า บริษัทต่างชาติบางแห่งได้เกิดปัญหาด้านแรงงานกับลูกจ้าง ในหลายกรณี และบริษัทต่างชาติบางแห่งต้องประสบกับปัญหาด้านธุรกิจอย่างรุนแรงจน ทำให้นายจ้างซึ่งเป็นบุคคลต่างชาติได้ถือโอกาสปิดกิจการและหลบหนีออกนอกประเทศ โดยมีการค้างจ่ายค่าจ้าง ค่าชดเชยรวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่างๆตามกฎหมายให้แก่ลูกจ้าง ซึ่งเป็นการ สร้างปัญหาให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยเฉพาะลูกจ้างเป็นอย่างมาก

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารแรงงาน ในบริษัทต่างชาติ เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงในการปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานทุกด้าน ของนายจ้าง ทักษะคติในการเข้าทำงานในบริษัทต่างชาติของลูกจ้าง โดยคาดหวังว่า องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ ในกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานตลอดจนผู้สนใจโดยทั่วไปจะได้นำไป ศึกษาและนำไปพิจารณาปรับใช้ในการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจ้างงาน การจัดสวัสดิการและการมีแรงงานสัมพันธ์ ที่ดีในสถานประกอบกิจการ ให้ลูกจ้างมีความมั่นคงในการทำงานและมีคุณภาพชีวิตที่ดี อย่างยั่งยืน ต่อไป

เชาวฤทธิ์ ตันติศักดิ์

9 เมษายน 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	6
วิธีการศึกษาวิจัย	6
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
1. ความหมายของบริษัทต่างชาติ	8
2. ทฤษฎีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	9
3. ประเภทของการลงทุนระหว่างประเทศ	14
4. ความแตกต่างของการลงทุนทางอ้อมกับการลงทุนทางตรง	16
5. ประเภทของบริษัทต่างชาติ	18
6. บทบาทของบริษัทต่างชาติ	24
7. ปัจจัยในการลงทุนของบริษัทต่างชาติต่อประเทศกำลังพัฒนา	28
8. การลงทุนในประเทศไทย	31
9. ผลกระทบของการส่งเสริมการลงทุนและการสะท้อนกลับจากสังคม	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
บทที่ 3	ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัย	35
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	35
	แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจ้างและสภาพการทำงาน	35
	แบบสอบถามทัศนคติและแรงจูงใจในการทำงานของลูกจ้าง	36
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
	การวิเคราะห์ข้อมูล	37
บทที่ 4	ผลการศึกษาวิจัย	38
	ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม	38
	ตอนที่ 2 ลักษณะการประกอบการของบริษัทต่างชาติ	42
	ตอนที่ 3 สภาพการจ้าง สภาพการทำงานและความปลอดภัยในการทำงาน	48
	ตอนที่ 4 ทัศนคติและแรงจูงใจในการทำงานของลูกจ้างบริษัทต่างชาติ	58
บทที่ 5	อภิปรายผลการศึกษาวิจัย	63
	1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
	2. ลักษณะการประกอบการของบริษัทต่างชาติ	64
	3. สภาพการจ้างและสภาพการทำงานของลูกจ้างในบริษัทต่างชาติ	65
	4. แรงงานสัมพันธ์และสวัสดิการแรงงาน	65
	5. ความปลอดภัยในการทำงาน	66
	6. ทัศนคติและแรงจูงใจของลูกจ้างบริษัทต่างชาติ	66

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 6	สรุปและข้อเสนอแนะ	69
-	สรุป	69
-	ข้อเสนอแนะ	73

บรรณานุกรม

ภาคผนวก